BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 319 ... Marți 19 Noembrie 1940
8 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

NOBILA ACȚIUNE A CRUCII ROȘII

In momentele de grea încercare, manifestările generoase, cuvintele de îmbărbătare, sprijinul de orice fel aduc celor loviți de soartă o prețioasă mângâere. Această contribuție, de un înalt înțeles moral, la alinarea celor în suferință a fost dată cu o promptă și caldă generositate de toți românii, de la cei mai umili până la cel mai avut, fiecare contribuind cu munca lui, cu ospitalitatea lui, cu banul lui la ajutorarea celor sinistrați. Este o nouă dovadă de spiritul de solidaritate românească.

Dar dacă merită să fie subliniată această înălțătoare și înduioșătoare solidaritate, te mișcă cu atât mai mult manifestările de simpatie și de generositate ale străinilor.

Am înregistrat gestul nobil al șefilor de misiune străini, cari au donat, din primul ceas al nenorocirilor, sume importante, precum și donațiile unor guverne străine, tot în sprijinul sinistraților de pe urma groaznicului cutremur de zilele trecute.

Subliniem azi graba pe care nobila instituție internațională a Crucii Roșii a pus-o și de data aceasta pentru a fi prezentă printre cei în suferință.

Secțiile naționale străine ale Crucii Roșii n'au întârziat să se intereseze la sora lor din România, de întinderea dezastrului, să aducă cuvinte de mângâere și să trimită în același timp obolul și sprijinul lor.

Astfel, Crucea Roșie germană a trimis 100.000 mărci (cinci milioane lei) și a anunțat în același timp că va trimite în curând un număr important de barăci demontabile, cari vor constitui un adăpost temporar pentru nefericiții rămași fără cămin.

Acest nobil gest al Crucii Roșii germane, ca și gesturile surorilor ei, iugoslavă, japoneză, elvețiană, pun în lumină cât de valoroasă este acțiunea instituției pentru care nu există frontiere în fața durerii și a nenorocirii.

La opera îndeplinită, și cu acest nenorocit prilej, cu atâta devotament de Crucea Roșie românească, — în sânul căreea doamnele române desfășoară, cu abnegație, cu desinteresare, cu blândețe și dărnicie, o activitate însuflețită de un profund sentiment uman — contribuțiile surorilor ei se adaugă ca o nouă confirmare a nobleței apostolatului pe care-l îndeplinește această generoasă organizație a Crucii Roșii.

Manifestările de solidaritate umană, mai ales în clipe de suferință, înalță și pe cei ce le fac și pe cei ce le primesc. Noblețea gestului generos își găsește echivalentul moral în sentimentul de recunoștință al celor năpăstuiți.

De trista amintire a cataclismului dela 9 Noembrie, opinia publică românească va lega totdeauna sentimentul de recunoștință pentru toate aceste manifestări de dărnicie sufletească.

Românul, atât de generos el însuși, știe să aprecieze și nu uită simpatia ce i se arată în clipa suferinței.

ROMANITATEA ȘI MAGHIARISMUL

Ce se petrece in partea Transilvaniei ocupată de unguri

de R. SEIȘANU

Până la arbitrajul dela Viena din August 1940, maghiarii în ziarele și în publicațiile lor destinate propagandei revizioniste, au afirmat că Românii ar fi distrus toate monumentele istorice și artistice din Transilvania, numai pentru că ele reaminteau pe regii glorioși și pe făuritorii Ungariei mari de odinioară, sau personalitățile, care au contribuit prin operile lor la dezvoltarea culturii și civilizației.

Am fost calificați „barbari" pentru că n'am fi respectat acele monumente și nu le-am fi lăsat pe soclurile lor.

Iată ce s'a scris în volumul-album „Justice pour la Hongrie", tipărit la Budapesta în 1936, dedicat „oamenilor ce iubesc adevărul", despre statuia din Cluj a celui mai mare rege al Ungariei, Matei Corvin, din familia românească a Huniazilor, — care sub influența binefăcătoare a culturii italiene a încurajat științele și artele, a întemeiat Universități și a chemat la curtea sa din Buda învățați, literați, artiști și medici din Italia.

„Acest mare rege al Ungariei a ridicat la un grad de prosperitate necunoscut până atunci diversele sale state, între altele patria sa, în sensul strâmt al cuvântului (?), Transilvania ungară (?), în capitala căreia posteritatea recunoscătoare i-a ridicat acel falnic monument datorit genialului sculptor maghiar, Fadrusz Ianos.

Românii, cari distrug succesiv statuele istorice ale poporului ungar, ca să nu lase în locul lor de cât golul, sau să ridice în locul lor figurile legendare ale ficțiunii istorice, au tolerat timp de zece ani acest monument, dar apoi au anunțat intenția lor de a-l înlătura „căci nu-i loc pentru un trădător pe pământul românesc".

Românii n'au distrus și nici n'au dislocat această statue de pe soclul ei, cu toate că în compoziția sa, sculptorul maghiar a falsificat adevărul istoric, reprezentând două căpetenii ale oștirii lui Ștefan cel Mare în postura unor învinși, care închină steagul Moldovei regelui Ungariei. Adevărul istoric este că Matei Corvin, cel mai mare rege al Ungariei, român de origină, a fost bătut la Baia și în urma acelei înfrângeri a cedat Moldovei o parte din ținuturile românești ale Transilvaniei.

De aceea noi ne-am mărginit să punem pe soclul statuii lui Matei Corvin, pentru restabilirea adevărului istoric, o inscripție cu următorul laconic cuprins:

„Biruitor în războae; învins numai la Baia de propriul său neam când încerca să învingă Moldova nebiruită".

Mai era în piața Unirii din Cluj și în fața statuii lui Matei Corvin, Lupoaica, — darul Romei — care simbolizează latinitatea, romanitatea.

Ce s'a petrecut după ocuparea Clujului de maghiari?

Inscripția de pe soclul acelei statui a fost distrusă; iar micul monument al Lupoaicei — darul Romei — simbol al latinității, a fost deteriorat și profanat.

Din ordinul autorităților ocupante maghiare a fost înlăturat din Satu Mare un alt mic monument reprezentând aceeaș Lupoaică cu o inscripție în italienește, dăruită de Ducele Mussolini, șeful guvernului fascist. Faptul, că autoritățile ocupante maghiare din partea Transilvaniei cedată Ungariei, în urma arbitrajului dela Viena, au profanat și înlăturat aceste monumente — simbolul romanității creatoare, al Romei eterne și al legăturilor de sânge și spirituale dintre Romanii din Italia și urmașii lor din Dacia Traiană, — dezvăluie o anumită stare de conștiință și marchează o luare de poziție ostentativă împotriva națiunilor latine.

Din aceleaș considerațiuni, autoritățile ocupante maghiare — drept recunoștință față de Italia — au înlăturat numele „Veneția" ce-l avea sub noi stațiunea de cale ferată din Oradea, care reamintea, nu numai strălucitul oraș italian din lagună, dar și existența unei colonii italiene, în veacul al XVIII-lea în acea parte a orașului transilvănean.

In epoca aceea pe teritorul actual al orașului Oradea era o cetate, reședințe episcopale: romano-catolică, ortodoxă și unită și patru comune, fiecare cu o administrație deosebită, așezate pe malul drept al Crișului: Sub-Cetate, locuită de români; Olosig, locuită de italieni (Olosig derivă din termenii Ola, Olasz=italian), Orașul Nou și Velența, sau Velența, care derivă dela Veneția, locuite de români și italieni. De o comună maghiară, sau de un cartier maghiar, lângă cetatea Oradiei nu se pomenește în documentele vechi până la jumătatea secolului al XVIII-lea. Abia după 1850 au început să se infiltreze elemente maghiare, venite din pusta dunăreană, în orașul Oradea din zona frontierei de Vest a Transilvaniei.

Cum se explică dispariția coloniștilor italieni din Oradea?

Până la jumătatea secolului al XIX-lea ei și-au păstrat limba și conștiința lor națională, fiindcă au trăit împreună și în cele mai bune relațiuni cu românii — locuitorii de baștină, frații lor latini; iar după ce a sporit numărul maghiarilor și al evreilor în Oradea, majoritatea lor, sub presiunea stăpânitorilor veniți din pustă, s'a maghiarizat.

Unii din ei au păstrat și azi numele lor italian: Benigni, Bena ș. a., dar au pierdut conștiința lor națională.

Cum în acelaș teritor nouii ocupanți, aplică metodele lor cunoscute și condamnabile în materie de maghiarizare forțată, Șvabii din Satu Mare și Sașii din Bistrița-Năsăud, au început să simtă și ei efectele schimbării de dominațiune.

ȘEDINȚA SOCIETĂȚII REGALE ROMÂNE DE ISTORIA MEDICINEI

M. S. Regina Mamă Elena prezidând ședința societății
Lângă Majestatea Sa, doamna Procopiu
(Vezi darea de seamă în corpul ziarului)

DECLARAȚIILE CONDUCĂTORULUI STATULUI ROMÂN FĂCUTE PRESEI ITALIENE

„Părăsind Roma, mulțumesc cu recunoștință Cetății Eterne, pentru călduroasa și frățeasca primire ce a făcut Țării mele.

Mulțumesc în numele ei și o asigur că România nu o va uita niciodată.

Luând drumul spre Patria mea și meditând la ce am văzut, îmi reamintesc că un mare gânditor și un despicător de vreme a strigat în 1863:

„Să se nască un om, numai unul și forța și influența Italiei va deveni formidabilă".

Implorând Providența, pe acelaș om l-a cerut și Crispi.

Aveți marea fericire să aveți OMUL.

El a eșit, din ce are un popor mai bun și mai sănătos.

A eșit „din brazdă".

Mă înclin cu respect și cu admirațiune înaintea operei lui".

ARMATA

Ministrul apărării naționale a adresat armatei un ordin de zi, exprimând gratitudinea țării pentru concursul neprecupețit, dat de ofițeri și trupă populației greu încercate de dezastrul cutremurului.

„Ostașii de toate gradele și de toate vârstele, — spune ordinul d-lui general C. Petrovicescu, ministrul ad-interim al apărării naționale — dela generalul cu tâmplele încărunțite și până la cel mai tânăr soldat, cu toții au pus la contribuție, cu un elan neîntrecut, toate puterile lor trupești și sufletești, spre a veni în ajutorul celor loviți de soartă".

Intr'adevăr, în toate localitățile din țară, unde furia zguduirilor a fost mai nemiloasă, armata a intervenit din primul moment cu prețul vieții, lucrând zi și noapte pentru a salva din dărâmături victime omenești și a ajuta răniților să fie transportați la spitale.

In acele momente de panică, ce cuprinsese populația, când fiecare își pierduse cumpătul și nu mai știa unde să-și găsească salvarea, ostașii țării păstrându-și sângele rece și înfruntând adesea pericolul morții și-au îndeplinit una din marile lor misiuni cu un stoicism demn de admirat.

Nu putem uita plida de abnegație și de devotament pe care trupa și ofițerii au dat-o în noaptea de groază în Capitală și în unele orașe din țară, prefăcute în ruine. I-am văzut pe locul celei mai înfiorătoare prăbușiri a blocului Carlton. Lucrează ziua ca și noaptea fără încetare, între ruine și moloz, în praf și fum, periclitându-și viața din cauza gazelor ce emană dela focul subteran, care arde înfundat în subsolurile fostului bloc.

Au fost ostași cari au căzut la datorie. Și-au dat viața lor, ca să salveze pe a altora. Națiunea îi așează pe aceștia cu cinste în rândul eroilor, fiind mândră că în ostașii ei găsește pavăză pentru zile grele.

Țara recunoscătoare armatei, îi aduce un cald omagiu de gratitudine, exprimându-i sentimentul celei mai profunde încrederi în virtuțile și meritele ei ostășești, de care a dat dovadă ori decâte ori patria a fost în primejdie.

Ministrul german Seldte la Roma

Roma, 16 (Rador). — Ministrul muncii Reichului, d. Seldte, a fost primit Sâmbătă dimineața în audiență de către, ministrul de afaceri străine al Italiei, contele Ciano în Palatul Chighi și, apoi, de secretarul partidului fascist, d. Serena, la Palatul Lictorului.

După o vizită făcută la Cetatea cinematografică, oaspetele a luat parte la un dejun oferit în onoarea sa de către însărcinatul de afaceri al Germaniei. La acest dejun au luat parte ministrul corporațiilor, d. Ricci, ministrul lucrărilor publice d. Gorla, precum și alte înalte personalități italiene și germane.

In cursul după amiezii, ministrul german d. Seldte a avut la ministerul corporațiilor o lungă convorbire cu d. Ricci asupra chestiunilor privind colaborarea socială între cele două țări aliate.

Sâmbătă seara, ministrul german al muncii a luat parte la banchetul oferit în onoarea sa de către președintele Institutului fascist de prevedere socială.

D. Sumner Welles despre acordul privitor la petrol între Indiile Olandeze și Japonia

Washington, 16 (Rador). — *Corespondentul agenției „Stefani" anunță:*

D. Sumner Welles, secretar adjunct la Departamentul de stat, a făcut declarații presei, cu privire la acordul intervenit între societățile petrolifere din Indiile olandeze și Japonia.

D. Welles a declarat că guvernul american a fost ținut la curent cu negocierile, dar că nu i s'a cerut avizul.

D-sa a adăugat că guvernul Statelor Unite nu poate considera acordul ca potrivnic politicii sale, deoarece nu este vorba de petrol provenind dintru teritoriu de sub jurisdicția Statelor Unite.

Cheltuelile bugetare ale Statelor-Unite pe anul viitor

Washington, 16 (Rador) — *Corespondentul agenției „D.N.B." transmite:*

D. Taylor, președintele comisiunii bugetare a Camerei, a declarat că anul viitor cheltuelile bugetare vor întrece suma de 17 miliarde prevăzute pentru anul în curs.

Cauza acestor sporiri stă în continuarea războiului în Europa.

Telegramele de condoleanțe primite de Maiestatea Sa Regele Mihai I

MAIESTAȚII SALE REGELUI

Adânc mișcat de nenorocirea care a lovit România, rog pe Maiestatea Voastră să primească odată cu viile Mele condoleanțe expresiunea dureroasei Mele simpatii.

VITTORIO EMANUELE
Regele Italiei și Impărat al Etiopiei

Trimit adânca simpatie a poporului american pentru miile de oameni cari au suferit sau au rămas fără adăpost din cauza cutremurului din România și exprim Maiestății Voastre profunda mea simpatie în această grea încercare prin care a trecut Țara.

FRANKLIN D. ROOSEVELT
Președintele Statelor Unite ale Americei

Adânc mișcat de groaznica nenorocire care lovește scumpa Voastră țară, țin să asigur pe Maiestatea Voastră de marea parte pe care o iau la durerea Sa și sper că Maiestatea Voastră și Maiestatea Sa Regina Mamă n'au avut personal de suferit.

GUSTAV R.
Regele Suediei

Aflu cu cea mai vie emoție știrea despre groaznicul cutremur care a pricinuit atâtea pierderi în România, și țin să adresez Maiestății Voastre și familiilor nenorocitelor victime, condoleanțele Mele cele mai sincere și întreaga Mea simpatie.

FAROUK R.
Regele Egiptului

Aflând cu adâncă emoțiune pierderile pricinuite de cutremurul din România, mă grăbesc să exprim Maiestății Voastre toată simpatia Mea îndurerată pentru Țara Voastră, atât de crud lovită în această grea încercare.

PAUL
Principe Regent al Iugoslaviei

Aflând cu vie emoțiune de catastrofa groaznică ce a lovit atât de crud România, mă grăbesc să exprim Maiestății Voastre toată simpatia Mea îndurerată pentru Țara Voastră, atât de crud lovită în această grea încercare.

PAUL
Principe Regent al Iugoslaviei

Aflând cu adâncă emoțiune pierderile pricinuite de cutremurul din România, rog pe Maiestatea Voastră să primească odată cu foarte sincerile Mele condoleanțe, expresiunea profundei Mele simpatii pentru nenorociții sinistrați.

HIROHITO
Imparatul Japoniei

Viu impresionat de știrea groaznicului cutremur care s'a abătut asupra țării Voastre, exprim Maiestății Voastre condoleanțele mele mișcate, la care adaog via simpatie a Guvernului și poporului din Chili.

PEIRO AGUIRRE CERDA
Președintele Republicei Chili

Adânc mișcat de groaznica catastrofă care a lovit națiunea română, țin din suflet să exprim Maiestății Voastre condoleanțele Mele cele mai vii și să O asigur de emoția pe care știrea desastrului a pricinuit-o poporului danez.

CHRISTIAN R.
Regele Danemarcei

După vizita d-lui general Antonescu la Roma

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 16. — **Cu plecarea generalului Antonescu și a suitei sale s'au încheiat convorbirile de la Roma.**

Evident că, deocamdată, nu putem ști nimic despre aceste convorbiri.

Se poate, însă, bănui că ele se referă la chestiuni interesând amândouă aceste țări și mai ales cele cu privire la colaborarea României cu puterile Axei, în bazinul dunărean.

Putem fi siguri că au fost abordate și chestiunile de ordin economic dintre Italia și România, care în ultimul timp au devenit tot mai strânse și care se vor desvolta din ce în ce mai mult.

Vizita pe care Conducătorul Statului român a făcut-o Ducelui și care a satisfăcut ambele părți, a avut astăzi un aspect practic, care nu va întârzia să dea rezultate.

Acum nu trebue decât să așteptăm cele ce nu vor întârzia, spre a se desvolta în toate domeniile, în urma acestei întăriri a prieteniei italo-române, a prieteniei între Roma și București, între Italia fascistă și România legionară.

Presa italiană acordă și astăzi un larg spațiu reportagiilor acestei vizite, subliniind în primul rând declarațiile făcute eri de d. general Antonescu, reprezentantul României. E. C.

IN CORPUL ZIARULUI: COMPLETAREA DECRETULUI-LEGE PENTRU TRECEREA PE SEAMA STATULUI A PROPRIETĂȚILOR RURALE EVREEȘTI

DUPĂ CUTREMUR, IN CAPITALĂ

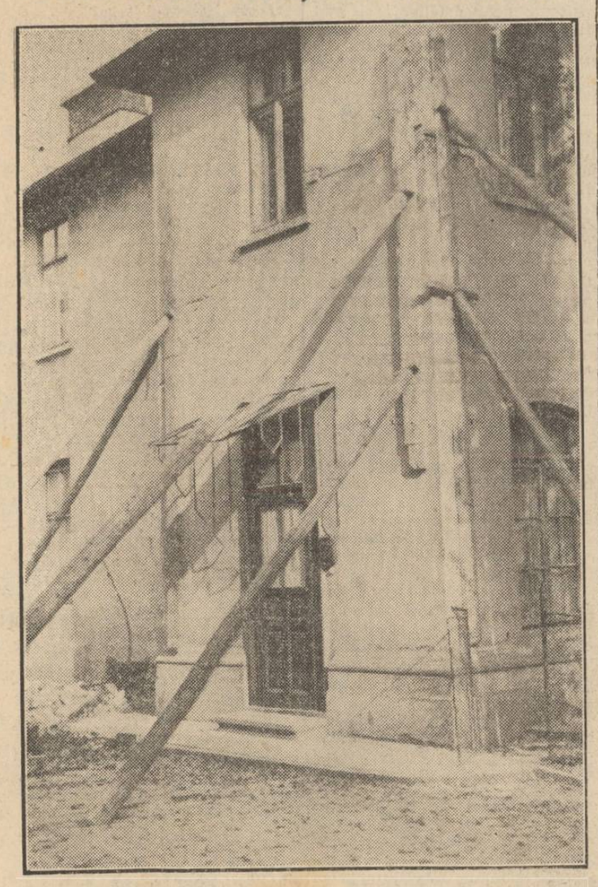

Casa din strada 11 Februarie Nr. 23, — lângă Cișmigiu, — cu pereții sprijiniți în bârne, ca să nu se surpe...

D. SERRANO SUNER SOSEȘTE LUNI IN GERMANIA

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 16. — **Ca și săptămâna trecută, Germania va primi și în cursul acestei săptămâni vizita unui oaspete străin. Comunicarea oficială a guvernului german că ministrul de externe al Spaniei va sosi „în curând" în Germania se precizează acum prin aceea că se anunță că vizita d-lui Serrano Suner începe de Luni.**

Faptul că d. Ribbentrop a părăsit capitala Reichului dovedește că d. Serrano Suner nu va veni la Berlin. Cu toate că forurile autorizate germane nu dau nicio lămurire în această privință, se crede în genere că întâlnirea dintre cei doi miniștri de externe se va produce la Salzburg.

Afară de faptul că se spune că ministrul de externe al Spaniei a fost invitat în Germania spre a continua convorbirile începute de Fuehrer și Caudillo cu ocazia recentei lor întâlniri, se presupune în același timp că cu ocazia vizitei d-lui Serrano Suner se va produce o declarație a guvernului spaniol de participare la organizarea noue ordine europene, așa cum e concepută de Germania și sub conducerea acesteia.

Rămâne de văzut modul cum se va produce această participare, mai ales că reese din discuțiile politice de aci că și mai multe state din Sud Estul European ar putea să facă declarații de încadrare în noul spațiu european în sensul aplicării în acest mod a principiilor pactului tripartit. Se spune în același timp că în capitalele acestor state ar fi și început contacte diplomatice în acest sens.

Trebue adăogat, în fine, că nu s'au putut obține până acum din partea forurilor autorizate germane amănunte precise în această problemă.

Catastrofă de cale ferată provocată de furtună in Belgia

Bruxelles, 16 (Rador). — **Uraganul din noaptea trecută a provocat o catastrofă de cale ferată.**

Din cauză că vântul doborîse semnalele luminoase, un rapid a tamponat un alt tren în gara Dieghem.

Sunt 20 de morți, 29 răniți grav și vreo 50 răniți mai ușor.

Furtuna a făcut și alte ravagii, provocând, în diferite locuri, moartea a zece persoane.

O stradă din Panciu după cu...